

PROSIDING SEMINAR KEBANGSAAN SAINS, TEKNOLOGI & SAINS SOSIAL

27 ~ 28 MEI 2002

HOTEL VISTANA, KUANTAN, PAHANG

Anjuran :

**Universiti Teknologi MARA
Cawangan Pahang**

Dengan Kerjasama

**Kerajaan
Negeri Pahang Darul Makmur**

JILID 1

PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN MALAYSIA MENGHARUNGI CABARAN GLOBALISASI: DARI SUDUT PENGLIBATAN BUMIPUTERA

ABU SUFIAN BIN ABU BAKAR & HUSSIN BIN ABDULLAH
Sekolah Ekonomi, Universiti Utara Malaysia

ABSTRAK

Dasar Pembangunan Nasional (DPN) yang mengambilalih Dasar Ekonomi Baru (DEB) dengan kerangka menjadikan masyarakat Malaysia sebagai masyarakat industri saintifik yang berlandaskan Wawasan 2020. Sehubungan dengan itu beberapa rancangan pembangunan strategik dari RMKe-6 ke RMKe-8 telah dibuat dengan matlamat masyarakat Malaysia menjadi pemangkin dan pengeluar teknologi di samping sebagai pengguna teknologi. Dalam mengharungi globalisasi dikatakan bahawa mereka yang lemah dan hanya mengharapkan pertolongan orang lain akan ketinggalan. Sebaliknya, mereka yang cekap dan bijak merebut peluang akan berjaya. Persekitaran ekonomi yang terbuka dan pergerakan masa yang semakin pantas tidak memungkinkan seseorang itu duduk berpeluk tubuh menanti bantuan tiba padanya. Lantaran itu, sudah tiba masanya Bumiputera khususnya usahawan mengubah sikap dan bersiap sedia menghadapi cabaran yang semakin hebat. Kertas kerja ini ingin melihat sejauhmana globalisasi memberi kesan kepada polisi kerajaan dan peranan yang dimainkan oleh institusi kewangan. Di samping itu juga ingin melihat bagaimana globalisasi membuka mata masyarakat Bumiputera di dalam mengenal pasti peluang dalam tempoh Dasar Pembangunan Nasional (DPN) yang mempunyai matlamat mewujudkan "masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera" yang berjaya. Peranan Bumiputera dalam pembangunan perindustrian, bagaimana mereka perlu meningkatkan daya saing, berpandangan jauh dan inovatif dalam bidang-bidang perindustrian yang diceburi.

Kata kunci : Pembangunan Perindustrian, peranan Bumiputera, Peranan Kerajaan globalisasi

PENDAHULUAN

Globalisasi dikatakan boleh menyebabkan terhapusnya sekatan ekonomi nasional, perluasan aktiviti dan kawasan perdagangan, pengeluaran dan perindustrian serta kewangan. Sehubungan dengan itu juga peningkatan kuasa syarikat-syarikat multinasional, di samping negara-negara perindustrian yang maju dan disokong pula dengan institusi kewangan antarabangsa seperti Bank Dunia dan IMF wujud hasil daripada pelaksanaan globalisasi yang dikatakan dunia tanpa sempadan. Globalisasi ini juga diperkukuhkan dengan kemajuan teknologi maklumat dan komunikasi. Proses globalisasi yang diutarakan oleh Barat merujuk kepada perkembangan pesat yang berlaku di negara-negara perindustrian yang bersandarkan kapitalisme dan liberalisme. Kesan globalisasi ini terhadap perindustrian mengubah kegiatan pengeluarannya daripada berintensif buruh kepada lebih bersifat intensif-modal dan teknologi untuk mengatasi masalah kekurangan buruh dan meningkatkan daya saing industri di peringkat global. Sehubungan dengan itu, perkembangan keadaan ini memaksa kerajaan Malaysia melaksanakan dasar liberalisasi perdagangannya.

Kerajaan berusaha melaksanakan beberapa dasar perindustrian yang mengutamakan diversifikasi ekonomi untuk menjamin pertumbuhan ekonomi yang pesat dan stabil. Diakui bahawa pergantungan terhadap sektor pertanian dan perlombongan tidak akan menjamin pertumbuhan ekonomi. Sektor-sektor ini kurang menggalakkan kerana halangan pengeluaran dan ketidakstabilan harga serta tahap pelaburan yang rendah. Sektor perindustrian dapat meningkatkan produktiviti, menambah peluang pekerjaan dan pendapatan negara serta mencapai pertumbuhan yang tinggi melalui proses penggunaan teknologi tinggi dan modal besar.

Dasar perindustrian tahun 1980-an adalah merupakan lanjutan daripada polisi tahun 1970-an yang menekankan penumpuan pencapaian matlamat DEB. Beberapa galakan diberikan kepada penyertaan Bumiputera supaya matlamat-matlamat penyertaan ekuiti, guna tenaga, agihan pendapatan, agihan pengeluaran barang-barang dan perkhidmatan profesional akan tercapai menjelang 1990. Dengan itu, penyebaran industri yang jauh dari pusat bandar ke kawasan kurang maju dipergiatkan, malah menjadi dasar penting pada tahun-tahun 1980-an.

Untuk mencapai matlamat yang digariskan, beberapa strategi telah dirancang. Antaranya ialah meneruskan usaha-usaha menarik pelabur-palabur asing dan tempatan, mendirikan industri yang menggunakan tenaga buruh yang ramai secara tak langsung dapat mengurangkan kadar pengangguran, meneruskan penggalakan industri berorientasikan eksport dan berteknologi tinggi, menubuhkan industri-industri berat, industri sokongan dan sampingan bagi menampung keperluan pelbagai industri yang sedia ada, membangunkan industri berasaskan pertanian secara besar-besaran serta meneruskan dasar pengeluaran industri dari pusat bandar untuk memberi peluang pekerjaan kepada penduduk bandar kecil dan kawasan pembangunan baru. Secara umumnya, dasar perindustrian dekad 1980-an menekankan tiga perkara iaitu, pembangunan industri berat, perkembangan industri kecil dan pelaksanaan Pelan Induk Perindustrian (PIP).

Semenjak negara mencapai kemerdekaan, pelbagai program telah dilaksanakan oleh kerajaan untuk meningkatkan taraf hidup rakyat terutama Bumiputera. Pelaksanaan DEB merupakan satu program jangka panjang untuk menyusun semula masyarakat dan membasmi kemiskinan. Seterusnya, DEB juga diharap dapat merapatkan jurang ekonomi yang berlaku dalam kalangan masyarakat pelbagai kaum di negara. Beberapa kejayaan dan peningkatan yang ditunjukkan dalam beberapa bidang telah membuktikan bahawa orang Melayu mampu berjaya seperti kaum lain, namun begitu hakikatnya didapati kaum Bumiputera khususnya orang Melayu masih juga ketinggalan dalam pelbagai bidang.

Matlamat DEB untuk membasmi kemiskinan didapati berjaya, namun begitu pencapaian dalam penyusunan semula masyarakat, adalah agak terbatas. Itulah sebabnya DEB dilanjutkan dengan Dasar Pembangunan Nasional (DPN) mulai 1990 hingga sekarang. Perbincangan yang panjang lebar dalam Majlis Perundingan Ekonomi Negara (MAPEN) selama dua kali dalam MAPEN I dan MAPEN II, kesemuanya adalah memfokuskan ke arah membantu ekonomi Bumiputera. Melalui cara ini pihak kerajaan dapat membantu usahawan Bumiputera bersaing dari segi teknologi, pengeluaran, pengetahuan dan pemasaran dalam arus pemiagaan globalisasi.

PEMBANGUNAN PERINDUSTRIAN DALAM RANCANGAN MALAYSIA KELAPAN (RMKE-8)

Globalisasi mewujudkan satu pergerakan modal, kemahiran dan teknologi yang pesat di dunia di mana perolehan sumber dari luar dan pengurusan rantai bekalan global menukar proses pengeluaran di peringkat antarabangsa. Sehubungan dengan itu, keupayaan infrastruktur negara perlu dipertingkatkan termasuk infrastruktur e-dagang bagi menarik industri berintensif pengetahuan untuk ditempatkan di Malaysia. Maka industri tempatan terutamanya milikan Bumiputera perlu setanding dengan industri global dengan mempertingkatkan inovasi pengeluaran mereka dan sentiasa mengikuti perkembangan terbaru dalam pasaran. Dengan mengambil kira perubahan yang berlaku dalam perkembangan global dan serantau, kerajaan berusaha membangunkan kemudahan infrastruktur kepada industri dan meningkatkan pelaburan dalam sektor pembuatan dengan menyediakan persekitaran yang menarik untuk pemiagaan. Ini selaras dengan teras dasar RMKe-8 iaitu :-

- mempersiapkan industri untuk memanfaatkan peluang yang wujud daripada globalisasi;
- memperkukuhkan asas sektor pembuatan dengan membangunkan kelompok industri yang teguh;
- mengekalkan lajukan pertumbuhan dengan memperkukuhkan perkhidmatan yang berkaitan dengan pembuatan;
- menyediakan insentif yang lebih khusus bagi industri bernilai ditambah yang tinggi;
- meningkatkan penggunaan teknologi dan membangunkan keupayaan tempatan yang kukuh;
- meningkatkan pengeluaran barangan modal dan perantaraan tempatan untuk mengurangkan kandungan import dan memperkukuhkan pembangunan perindustrian;
- meningkatkan daya saing melalui peningkatan produktiviti;
- membangunkan inisiatif baru dalam penggalakan eksport;
- meningkatkan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT); dan
- membangunkan perusahaan kecil dan sederhana (PKS) yang berdaya tahan.

Malaysia yang merupakan negara pengeksport ke-17 terbesar di dunia, akan berusaha untuk mempertingkatkan dan menggalakkan rantai antara industri dan antara sektor yang lebih luas selaras dengan pendekatan pembangunan kelompok industri yang dinamik dalam Pelan Induk Perindustrian Kedua (PIP2). Bagi mencapai matlamat ini juga penyelarasan diperlukan di peringkat negeri untuk merangsang pertumbuhan dinamik setiap kelompok dan menggalakkan rangkaian sistematik di dalam setiap kelompok wilayah seperti dalam Jadual 1. Kelompok industri ini

dapat memberi peluang kepada usahawan-usahawan yang menceburi bidang-bidang industri berkenaan terutama usahawan Bumiputera di dalam meningkatkan daya saing dan produktiviti selaras dengan globalisasi.

PIP2 yang bermula pada tahun 1996 dan akan berakhir pada tahun 2005 telah menggariskan lima teras strateginya iaitu :

- orientasi global – kebolehan untuk menyerap dan bertindak balas terhadap perubahan persekitaran global;
- peningkatan daya saing – tumpuan kepada pembangunan kelompok industri dengan memperluaskan rangkaian perindustrian serta peningkatan produktiviti;
- pembaikan keperluan asas ekonomi – tumpuan kepada pembangunan dan pengurusan sumber manusia, perolehan teknologi serta peningkatan keupayaan menyerap teknologi, infrastruktur fizikal dan perkhidmatan sokongan perniagaan;
- memupuk syarikat perkilangan milik rakyat Malaysia – meningkatkan penyertaan syarikat milik rakyat Malaysia dalam aktiviti perkilangan dan aktiviti-aktiviti berkaitan terutamanya dalam kelompok industri yang strategik; dan
- proses intensif maklumat dan berteraskan pengetahuan – dalam aktiviti perkilangan dan aktiviti berkaitan seperti Penyelidikan dan Pembangunan, reka bentuk produk, pemasaran, pengedaran dan perolehan.

Jadual 1: Kelompok Industri

Bil	Jenis Kelompok Industri	Prospek Pertumbuhan
1	Industri Keluaran Elektrik dan Elektronik	<i>Disasarkan berkembang pada kadar 8.8 peratus setahun. Sektor kecil keluaran elektrik dan elektronik akan beralih kepada aktiviti bernilai ditambah lebih tinggi melalui peningkatan kemahiran, reka bentuk keluaran dan P&P. Dalam kumpulan keluaran separa konduktor, beberapa syarikat akan menaik taraf dan mengeluarkan litar bersepadu yang memerlukan teknologi tinggi. Kumpulan barangan elektronik pengguna akan lebih banyak keluaran termaju seperti peranti hablur cair transistor filem nipis untuk televisyen, monitor komputer peribadi dan telefon bimbit akan dikeluarkan.</i>
2	Industri Automatif	<i>Bagi mencapai ekonomi bidangan dalam pengeluaran kenderaan dan komponen, strategi berorientasikan eksport dilaksanakan, di mana kecekapan dan daya saing kelompok industri automotif ditingkatkan untuk merebut peluang di pasaran serantau dan antarabangsa.</i>
3	Industri Aeroangkasa	<i>Keupayaan pembangunan teknologi tempatan dalam aeroangkasa dan pembuatan komponen komposit akan dipertingkatkan dengan perluasan pengeluaran pesawat terbang oleh syarikat Penyelidikan Teknologi Komposit Malaysia (CTRM) di Kompleks Perindustrian Aeroangkasa di Batu Berendam. Pertumbuhan industri ini akan membantu merangsang pembangunan industri kejenteraan dan kelengkapan.</i>
4	Industri Berasaskan Sumber Yang Strategik	<i>Membangunkan industri berasaskan sumber seperti industri keluaran berasaskan kayu, keluaran getah, keluaran berasaskan kelapa sawit, keluaran berasaskan koko, keluaran makanan, seramik dan kimia.</i>

Sumber:RMKe-8

RMKe-8

Bagi memastikan pembangunan perindustrian di Malaysia terus maju dan berdaya saing, kerajaan telah memperuntukkan sebanyak RM2.6 bilion seperti ditunjukkan dalam jadual 2 dalam RMKe-8. Teras pembangunan akan ditumpukan kepada pembangunan teknologi, perluasan infrastruktur perindustrian dan peningkatan kemahiran. Di samping itu juga, beberapa program akan dilaksanakan untuk memperkukuhkan PKS.

Jadual 2: Peruntukan Pembangunan Bagi Pembangunan Perindustrian, 2001-2005 (RM juta)

Program	RM Ke-7		RM Ke-8
	Peruntukan	Perbelanjaan	Peruntukan
Pembangunan Kawasan Perindustrian	591.7	534.7	248.0
Pembangunan Infrastruktur Perindustrian	126.7	88.3	95.0
Pembangunan PKS	458.1	394.6	1,091.8
Dana Pelaburan Domestik	319.0	288.2	670.0
Industri Luar Bandar	133.3	130.1	140.0
Latihan & Perkhidmatan Perundingan	120.8	109.3	241.0
Pelaburan Dalam Perusahaan Berat	331.5	310.0	24.2
Pelaksanaan Pelan Tindakan Pembangunan Teknologi Perindustrian	92.2	82.2	78.5
Tabung Projek Fabrikasi Wafer	11.5	10	10
Jumlah	2,184.8	1,947.4	2,598.5

Sumber : RMKe-8

PENCAPAIAN EKONOMI BUMIPUTERA

Matlamat untuk mencapai 30% pemilikan ekuiti syarikat di tangan orang melayu atau Bumiputera tidak kesampaian selepas tamatnya tempoh DEB. Ini sebenarnya masih belum berjaya sepenuhnya, pencapaian itu hanyalah sekitar 20% sahaja. Keadaan ini jika tidak diatasi secepat mungkin dan dengan hadirnya era globalisasi menyebabkan pemilikan ekuiti syarikat Bumiputera terus menyimpang daripada matlamat 30%.

Jumlah profesional melayu dibandingkan dengan bangsa lain adalah menjadi *benchmark* kepada pengukuran pencapaian matlamat DEB. Umpamanya pada tahun 1999, jumlah ahli profesional melayu iaitu akauntan, arkitek, doktor, doktor gigi, jurutera, peguam, juruukur dan doktor haiwan dibandingkan dengan bangsa-bangsa lain seperti dalam Jadual 3.

Maklumat daripada Jadual 3 tersebut menunjukkan bahawa bilangan profesional Bumiputera hampir 29% sudah mencapai matlamat dasar DEB/DPN iaitu 30% dalam penyusunan semula masyarakat agar tidak dikenali sesuatu kaum dengan pekerjaan mereka. Sebenarnya pencapaian 29% itu boleh dibanggakan tetapi masih tidak memadai. Keadaan ini menjadi realistik jika pihak kerajaan mula memikirkan peratus itu wajar disesuaikan dengan peratus nisbah penduduk negara ini. Namun yang dihasratkan oleh pihak kerajaan dalam dasar DEB/DPN itu ialah milikan 30% ekuiti syarikat di tangan Bumiputera. Ini masih tidak diperolehi kerana milikan kita hanyalah sekitar 20%. Itu pun setelah dicampurkan dengan milikan pelaburan institusi seperti Permodalan Nasional Berhad (PNB). Jelas di sini pencapaian 29% jumlah profesional tidak diterjemahkan kepada milikan yang juga sekitar itu dalam ekuiti syarikat. Ini disebabkan budaya Bumiputera kebiasaannya lebih gemar makan gaji daripada menjadi usahawan. Lagipun DEB bermula pada tahun 1970 dengan milikan ekuiti Bumiputera teramat rendah iaitu cuma di tahap 2% sahaja.

Sebenarnya setakat ini kejayaan pencapaian kerajaan masih rendah dalam membangunkan dan membina usahawan Bumiputera yang berdaya tahan dan berdaya saing dengan jumlah yang ramai, berbanding dengan penguasaan ekonomi akan dapat dicapai. Sebagaimana dilaporkan oleh majalah *Malaysian Business* keluaran 1 hingga 16 Februari 2001 yang menyenaraikan 20 orang paling kaya di Malaysia, hanya 3 orang sahaja usahawan Melayu yang tersenarai, itu pun di kedudukan 11, 16 dan 19. Seorang usahawan berbangsa India tersenarai dan 16 orang lain ialah usahawan berbangsa Cina. Satu lagi data yang jelas menunjukkan usahawan Melayu masih di tahap rendah ialah dengan mengambil satu contoh sektor, iaitu pembinaan. Daripada 26,655 kontraktor, 22,938 adalah Bumiputera dan 3717 adalah bukan Bumiputera. Namun angka

Bumiputera yang lebih ramai itu hanyalah tertumpu kepada kelas kontraktor yang terkecil iaitu kelas F, seramai 18,049. Data bulan September 2001, Pusat Khidmat Kontraktor, Kementerian Pembangunan Usahawan adalah seperti seperti di Jadual 4 dan Carta 1.

Jadual 3: Ahli Profesional Berdaftar Mengikut Kaum, 1990 Dan 1999

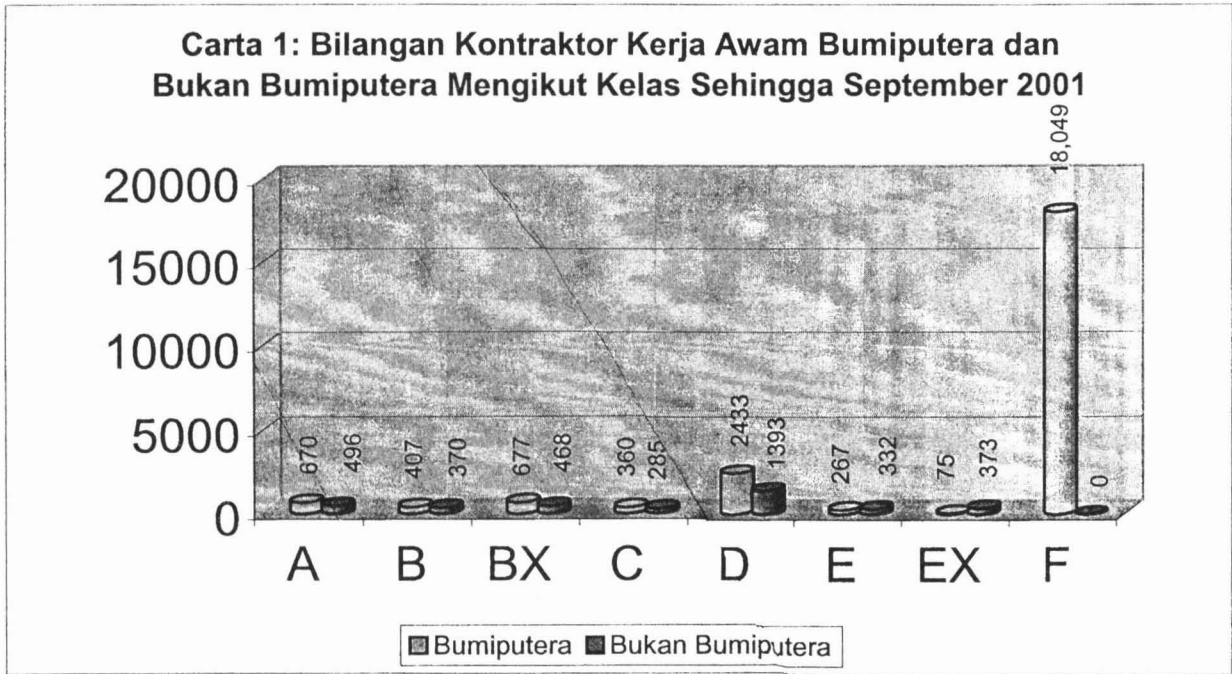
PROFESION	1990					1999				
	Bumiputera	Cina	India	Lain-Lain	Jumlah	Bumiputera	Cina	India	Lain-lain	Jumlah
Akauntan	627	4,524	346	77	5,574	2,167	10,520	789	185	13,651
%	11.2	61.2	6.2	1.4	100.0	15.9	77.0	5.8	1.3	100.0
Arkitek	231	728	12	8	979	431	1,036	23	4	1,494
%	23.6	74.4	1.2	0.8	100.0	28.9	69.3	1.5	0.3	100.0
Doktor	1,851	2,430	2,410	216	7,007	4,460	3,749	3,448	484	12,141
%	27.8	34.7	34.4	3.1	100.0	36.7	30.9	28.4	4.0	100.0
Doktor Gigi	406	847	396	21	1,670	888	1,074	534	54	2,550
%	24.3	50.7	23.7	1.3	100.0	34.8	42.1	21.0	2.1	100.0
Jurutera	902	5,244	459	260	6,865	2,688	6,806	642	4	10,140
%	13.1	76.4	6.7	3.8	100.0	26.5	67.1	6.4	-	100.0
Peguam	705	1,575	836	37	3,153	2,783	3,640	2,379	77	8,879
%	22.3	50.0	26.5	1.2	100.0	31.3	41.0	26.8	0.9	100.0
Juruukur	573	636	48	26	1,283	1,495	1,482	84	56	3,127
%	44.7	49.6	3.7	2.0	100.0	47.8	47.4	3.0	1.8	100.0
Doktor Veterinar	242	160	250	23	675	409	258	274	20	961
%	35.9	23.7	37.0	3.4	100.0	42.6	26.8	28.5	2.1	100.0
Jumlah	5,637	16,140	4,757	668	27,206	12,321	28,565	8,183	884	52,953
%	20.7	69.3	17.5	2.6	100.0	28.9	53.9	15.5	1.7	100.0

Sumber : Persatuan profesional yang meliputi sektor awam dan swasta seperti Institut Akauntan Malaysia, Lembaga Arkitek Malaysia, Majlis Pergigian Malaysia, Majlis Perubatan Malaysia, Lembaga Jurutera Malaysia, Majlis Peguam Malaysia, Pertubuhan Juruukur Malaysia dan Majlis Veterinar Malaysia

Jadual 4 : Bilangan Kontraktor Kerja Awam Bumiputera dan Bukan Bumiputera Mengikut Kelas Sehingga September 2001.

Kelas	Bumiputera	Bukan Bumiputera	Jumlah
A	670	496	1166
B	407	370	777
BX	677	468	1145
C	360	285	645
D	2433	1393	3826
E	267	332	599
EX	75	373	448
F	18,049	-	18049
Jumlah	22,938	3717	26,655

Sumber : Kementerian Pembangunan Usahawan.

Didapati juga golongan atasan melayu tidaklah ramai memiliki syarikat yang disenaraikan di Bursa Saham Kuala Lumpur (BSKL), pemilik syarikat atau kontraktor wibawa yang berjaya secara tulen, usahawan yang terlibat dalam multinasional atau bertapak lama.

Pihak kerajaan juga telah berusaha mewujudkan pelbagai industri di setiap negeri. Namun industri berkenaan rata-rata bukan milik Bumiputera. Bumiputera wajar secara sepadu dan bersungguh-sungguh mewujudkan industrialis Bumiputera yang memiliki pelbagai jenis kilang yang dapat memasarkan produk berkualiti dengan harga yang kompetitif. PKS milik Bumiputera hanya sekitar 15% daripada seluruh PKS yang ada di negara ini. Peratus ini teramat kecil dan komitmen semua pihak seperti Perbadanan Ekonomi Negeri-negeri wajar diperhebatkan. Korporat waja di peringkat negara adalah tahap yang melayakkan seterusnya untuk menjadi multinasional peringkat global. Bilangan tertentu syarikat milik majoriti Bumiputera yang dapat dan layak untuk disenaraikan di BSKL perlu disasarkan.

Usahawan Bumiputera yang berjaya pada peringkat ini sewajarnya terlibat secara langsung dalam teknologi tinggi. Kumpulan ini boleh dipanggil sebagai *technoprenuer* bukan sekadar *entrepreneur* biasa. E-dagang dan penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) adalah syarat mutlak untuk mampu bersaing di peringkat global.

PENYERTAAN BUMIPUTERA DALAM SEKTOR PERINDUSTRIAN PEMBUATAN DAN PERKHIDMATAN.

Berbagai langkah diambil untuk menggalakkan penyertaan usaha niaga Bumiputera amnya dan orang Melayu khususnya dalam sektor pembuatan dan sektor perkhidmatan yang dinamik. Memandangkan syarikat Bumiputera telah menembusi sektor perindustrian pembinaan, pengangkutan dan pertanian, mereka perlu mempelbagaikan usaha ke dalam aktiviti lain yang mempunyai nilai ditambah yang lebih tinggi. Bagi meningkatkan pemilikan ekuiti Bumiputera yang rendah dalam sektor pembuatan iaitu 12.5 peratus seperti ditunjukkan dalam *Jadual 5*, usaha akan dijalankan untuk menggalakkan penglibatan mereka dalam sektor kecil pembuatan seperti industri elektrik dan elektronik, farmaseutikal, kimia, petrokimia, bioteknologi, bahan komposit dan termaju, kelengkapan pengangkutan dan makanan. Bagi memudahkan penyertaan Bumiputera, persekitaran yang boleh membantu mereka akan diwujudkan termasuk penyediaan insentif dan pembiayaan bagi menyalurkan teknologi yang bersesuaian serta kepakaran pengurusan. Agensi seperti Lembaga Kemajuan Perindustrian Malaysia (MIDA) dan Perbadanan Pembangunan Industri Kecil dan Sederhana (SMIDEC) akan membantu mengenal pasti peluang perolehan dari luar yang ditawarkan serta mengesan arah aliran teknologi dan mencari rakan niaga yang berpotensi. Agensi tersebut juga akan menyebarkan maklumat secara lebih berkesan untuk membantu usahawan Bumiputera.

Jadual 5: Hak Milik Modal Saham (Pada Nilai Tara) Syarikat Berhad Mengikut Kumpulan Etnik Dan Sektor, 1999 (%)

<i>Kumpulan Hak Milik</i>	<i>Pertanian</i>	<i>Perlombongan</i>	<i>Pembuatan</i>	<i>Utiliti</i>	<i>Pembinaan</i>	<i>Perdagangan Borong & Runcit</i>	<i>Pengangkutan</i>	<i>Kewangan</i>	<i>Lain-lain</i>	<i>Jumlah</i>
Bumiputera	28.5	19.0	12.5	12.2	26.5	15.2	24.2	20.5	20.5	19.1
Individu	16.9	12.1	6.7	10.7	11.2	8.6	22.7	17.9	16.9	14.3
Institusi ²	8.8	0.1	3.7	0.1	7.5	4.2	0.0	1.9	0.3	3.1
Agensi Amanah ³	2.8	6.8	2.1	1.4	7.8	2.4	1.5	0.7	3.3	1.7
Bukan Bumiputera	39.3	58.4	27.3	31.1	50.2	43.8	47.4	43.2	46.3	40.3
Cina	37.3	55.8	26.7	30.8	48.5	42.0	45.2	39.7	41.4	37.9
India	1.2	1.5	0.3	0.2	1.5	1.5	1.8	2.0	4.5	1.5
Lain-lain	0.8	1.1	0.3	0.1	0.2	0.3	0.4	1.5	0.4	0.9
Rakyat Asing	23.9	18.0	56.3	32.5	17.9	36.4	20.2	26.0	26.6	32.7
Syarikat Nomini	8.3	4.6	3.9	24.2	5.4	4.6	8.2	10.3	6.6	7.9
Jumlah	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0

Nota:

2 Merujuk kepada saham yang dipegang oleh institusi seperti Lembaga Urusan Tabung Haji (LUTH) dan skim unit amanah.

3 Merujuk kepada saham yang dipegang oleh agensi seperti Permodalan Nasional Berhad (PNB) dan Perbadanan Kemajuan Ekonomi Negeri (PKEN).

Pemilikan modal saham Bumiputera dalam sektor korporat berkurang sedikit daripada 19.3 peratus pada tahun 1990 kepada 19.1 peratus pada tahun 1999 seperti ditunjukkan dalam *Jadual 6*. Peratusan pemilikan modal saham kumpulan etnik Cina berkurang daripada 45.5 peratus kepada 37.9 peratus dalam tempoh yang sama manakala pemilikan kumpulan etnik India pula meningkat kepada 1.5 peratus pada tahun 1999. Pemilikan oleh rakyat asing telah meningkat dengan ketara daripada 25.4 peratus pada tahun 1990 kepada 32.7 peratus pada tahun 1999. Dalam tempoh RRJP3, usaha yang gigih akan dijalankan untuk meningkatkan penyertaan berkesan Bumiputera serta pemilikan ekuiti Bumiputera sekurang-kurangnya 30

peratus menjelang tahun 2010. Penyusunan semula ini akan dilaksanakan dalam konteks pertumbuhan ekonomi yang pesat dengan peluang yang lebih banyak untuk semua rakyat Malaysia dan tanpa perlu mengambil langkah penyusunan semula mikro bagi usaha niaga sedia ada. Bagi mencapai sasaran ini, Bumiputera perlu melipatgandakan usaha mereka dalam berbagai bidang termasuk memanfaatkan peluang yang wujud daripada peningkatan hubungan saling melengkapi dan sinergi dalam industri tempatan serta dengan rakan asing. Bumiputera perlu melengkapkan diri dengan kemahiran dan keupayaan keusahawanan serta mengubah cara pemikiran mereka supaya dapat mengambil bahagian secara berkesan dalam peluang yang wujud.

Jadual 6: Hak Milik Modal Saham (Pada Nilai Tara) Syarikat Berhad¹, 1990 Dan 1999 (RM Juta)

<i>Kumpulan Hak Milik</i>	<i>1990</i>	<i>%</i>	<i>1999</i>	<i>%</i>	<i>Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata (%), 1991-1999</i>
Bumiputera ²	20,877.5	19.3	59,394.4	19.1	12.3
Rakyat Malaysia	50,754.0	46.8	125,013.3	40.3	10.5
Lain					
Cina	49,296.5	45.5	117,372.4	37.9	10.0
India	1,068.0	1.0	4,752.9	1.5	18.0
Lain-lain	309.5	0.3	2,888.0	0.9	29.9
Rakyat Asing	27,525.5	25.4	101,279.2	32.7	15.6
Syarikat Nomini	9,220.4	8.5	24,389.5	7.9	11.4
Jumlah	108,377.4	100.0	310,076.4	100.0	12.4

Nota:

1 Tidak termasuk pegangan Kerajaan melainkan melalui agensi amanah.

2 Termasuk saham yang dipegang melalui institusi yang menyalurkan dana bagi individu Bumiputera dan agensi amanah seperti Lembaga Urusan Tabung Haji (LUTH), Permodalan Nasional Berhad (PNB) dan Perbadanan

Kemajuan Ekonomi Negeri (PKEN).

Syarikat-syarikat Bumiputera memerlukan kemudahan pembiayaan terutama yang mempunyai cagaran minimum bagi membolehkan mereka meneruskan perniagaan mereka. Pada masa ini, didapati daripada 27.1 peratus jumlah pinjaman yang dikeluarkan oleh institusi perbankan yang telah dimanfaatkan oleh perniagaan Bumiputera, peratus terbesar adalah untuk pembelian harta tanah, kenderaan pengangkutan dan sekuriti serta dalam sektor pembinaan seperti ditunjukkan dalam Jadual 7. Jadual ini menunjukkan jumlah pinjaman Bumiputera semua sektor hanya 27% iaitu RM107.5 bilion daripada keseluruhan pinjaman (RM397.1 bilion). Jumlah pinjaman Bumiputera yang kurang ini menggambarkan kurang berdaya saing berbanding dengan pinjaman bukan Bumiputera. Namun begitu usahawan Bumiputera perlu berusaha di atas memperoleh jumlah pembiayaan yang besar bagi mengembangkan perniagaan mereka terutama di dalam sektor perindustrian. Sokongan dan bantuan daripada pihak institusi perbankan tetap ada bagi memastikan perniagaan Bumiputera mampu berdaya saing dalam mengharungi arus globalisasi.

Jadual 7: Peratusan Pinjaman 1 Yang Disalurkan Kepada Bumiputera Oleh Institusi Perbankan Mengikut Sektor, Sehingga 31 Disember 2000

<i>Sektor</i>	<i>%</i>
Pembelian Sekuriti	12.0
Pembelian Kenderaan Pengangkutan	16.3
Pembelian Harta Bertanah	19.8
Kegunaan Persendirian	3.2
Kad Kredit	2.3
Pembelian Barangan Tahan Lama Pengguna	0.4
Pertanian, Pemburuan, Perhutanan & Perikanan	3.4
Perlombongan & Kuari	0.2
Pembuatan	7.2
Utiliti	3.7
Pembinaan	11.7
Perdagangan Borong & Runcit & Hotel	5.6
Pengangkutan, Penyimpanan & Perhubungan	5.6
Kewangan, Insurans, Hartanah & Perkhidmatan Perniagaan	5.4
Perkhidmatan Masyarakat, Sosial & Persendirian	1.7
Lain-lain	1.5
Jumlah	100.0

Nota: 1 Jumlah pinjaman kepada Bumiputera bagi semua sektor ialah RM107.5 bilion manakala jumlah keseluruhan pinjaman ialah RM397.1 bilion.

Dalam era globalisasi, dikatakan bahawa aliran perdagangan adalah bebas bergerak tanpa sekatan oleh sempadan negara. Proses globalisasi ini meningkatkan peluang, kesejahteraan dan peningkatan taraf hidup. Sehubungan dengan itu, sesiapa yang cekap, berdaya maju akan memiliki taraf kehidupan yang tinggi dan ini boleh dikaitkan dengan pendapatan. Berdasarkan Jadual 8, menunjukkan taraf penghidupan Bumiputera di bandar dan di luar bandar boleh diukur melalui purata pendapatan mereka, dan didapati ianya adalah masih lagi rendah secara relatif, berbanding dengan kaum Cina. Purata pendapatan Bumiputera yang rendah ini sedikit sebanyak memberi kesan terhadap penglibatan mereka dalam perniagaan, terutamanya dalam perindustrian. Modal yang besar dalam perniagaan perindustrian memerlukan tenaga mahir yang banyak seterusnya meningkatkan pendapatan mereka.

Jadual 8: Pendapatan Isi Rumah Kasar Bulanan Purata Mengikut Kumpulan Etnik dan Strata, 1995 dan 1997

Kumpulan Etnik/Strata	Harga Semasa (RM)		Kadar Pertumbuhan Tahunan (%)	Pada Harga Tetap 1995 (RM)		Kadar Pertumbuhan Tahunan Purata (%)
	1995	1997		1995	1997	
	1995	1997	1995 - 1997	1995	1997	1995 - 1997
MALAYSIA	2,008	2,607	13.9	2,008	2,453	10.5
Warganegara	2,020	2,606	13.6	2,020	2,452	10.2
Bumiputera	1,604	2,038	12.7	1,604	1,917	9.3
Cina	2,890	3,737	13.7	2,890	3,516	10.3
India	2,140	2,896	16.3	2,140	2,725	12.8
Lain-lain	1,284	1,680	14.4	1,284	1,581	11.0
Bukan Warganegara	1,744	2,625	22.7	1,744	2,470	19.0
BANDAR	2,593	3,406	14.6	2,593	3,205	11.2
Warganegara	2,589	3,357	13.9	2,589	3,158	10.5
Bumiputera	2,159	2,769	13.2	2,159	3,158	10.5
Cina	3,147	4,071	13.7	3,147	3,830	10.3
India	2,429	3,289	16.4	2,429	3,094	12.9
Lain-lain	1,615	2,225	17.4	1,615	2,093	13.9
Bukan Warganegara	2,711	4,403	27.4	2,711	4,143	23.6
LUAR BANDAR	1,307	1,669	13.0	1,307	1,570	9.6
Warganegara	1,326	1,704	13.4	1,326	1,603	10.0
Bumiputera	1,189	1,498	12.2	1,189	1,409	8.9
Cina	2,018	2,668	15.0	2,018	2,510	11.5
India	1,488	2,019	16.5	1,488	1,900	13.0
Lain-lain	1,066	1,261	8.8	1,066	1,186	5.5
Bukan Warganegara	995	1,195	9.6	995	1,124	6.3

Sumber : Jabatan Perangkaan Malaysia; Laporan Tahunan Malaysia 2000

PROGRAM PEMBANGUNAN KEUSAHAWANAN

Mengikut Laporan Tahunan 2000, Kementerian Pembangunan Usahawan (KPU) didapati budaya keusahawanan di kalangan masyarakat Malaysia khususnya Bumiputera masih lagi di peringkat rendah. Langkah-langkah yang dibuat oleh KPU untuk menarik minat semua lapisan masyarakat menceburi bidang perniagaan ialah dengan mewujudkan beberapa program. Proram-program ini merangkumi golongan pelajar di peringkat sekolah menengah, institusi pengajian tinggi dan masyarakat umum.

- **Program Usahawan Muda**

Berdasarkan jadual di bawah didapati sehingga tahun 2000, sebanyak 325 buah sekolah terlibat dalam program ini dan ianya melibatkan seramai 8,000 orang pelajar yang telah berjaya menubuhkan 4000 buah syarikat. Pada tahun 2000 juga terdapat tambahan penyertaan sebanyak 100 buah sekolah dengan penyertaan seramai 693 pelajar.

Jadual 9: Program Usahawan Muda, Tahun 1996 hingga 2000

Tahun Kategori	1996	1997	1998	1999	2000
Sekolah Terlibat	100	110	211	225	325
Syarikat Di tubuh	120	181	313	410	400
Pelajar Terlibat	2,500	4,520	7,331	7,307	8,000
Guru Pengelola	200	236	393	465	360

• Program Pembangunan Usaha Siswa (PPUS)

Berdasarkan Jadual 10 di bawah, didapati program ini membolehkan mahasiswa mengadakan aktiviti usaha niaga dan seterusnya memberi peluang kepada yang terbaik untuk menyertai pertandingan pengurusan perniagaan di peringkat antarabangsa. Program ini dapat memupuk bakat kepimpinan, kemahiran berkomunikasi, daya kreativiti, budaya kerja berpasukan, kemahiran pengurusan dan seterusnya memberi peluang kepada mahasiswa mewujudkan jaringan perniagaan dengan pelajar-pelajar dari seluruh dunia.

Pada setiap tahun, terdapat dalam lingkungan 3,000 orang pelajar yang terlibat dalam rprogram ini. Universiti Teknologi Malaysai menampakan penyertaan yang sangat ketara berbanding dengan universiti lain. Umpamanya pada tahun 2000, seramai 950 orang pejar terlibat, i ikuti dengan UiTM (500). Sungguh pun demikian jumlah ini termasuk semua pelajar tanpa mengira keturunan.

Jadual 10: Penyertaan Mahasiswa Dalam PPUS Tahun 1996 Sehingga 2000 Mengikut IPT

Bil	IPT	1996	1997	1998	1999	2000
1	Universiti Malaya	-	90	90	112	130
2	Universiti Kebangsaan Malaysia	260	318	260	260	280
3	Universiti Putra Malaysia	86	360	310	310	330
4	Universiti Sains Malaysia	300	309	385	385	390
5	Universiti Teknologi Malaysia	940	955	955	955	950
6	Universiti Utara Malaysia	718	746	324	324	350
7	Universiti Islam Malaysia	70	90	90	190	290
8	Universiti Malaysia Sarawak	60	61	61	61	70
9	Universiti Malaysia Sabah	-	62	490	62	70
10	Universiti Teknologi Mara	413	469	469	469	500
11	Kolej Agama Sultan Zainal Abidin	172	193	9	250	370
	JUMLAH	3,019	3,561	3,443	3,378	3,630

• Peluang-Peluang Perniagaan

Program pembangunan vendor adalah perlu meliputi banyak industri bagi menjana peluang baru untuk syarikat Bumiputera seperti di Jadual 11. Sehingga tahun 2000, terdapat sejumlah 256 syarikat vendor yang diwujudkan. Terdapat tiga kelompok utama mengikut industri iaitu elektrik dan elektronik, automotif dan perabot yang menguasai 20% dan lebih sumbangan setiap satu. Perkembangan ini boleh dikaitan dengan perkembangan dan peningkatan dalam pengeluaran kereta national. Bagi menjamin agar program ini terus berdaya maju, kerajaan perlulah menggalakkan kaum bumiputera menjeburi bidang teknologi tinggi sesuai dengan usaha kearah ekonomi berasaskan pengetahuan atau “K-Ekonomi”.

Jadual 11: Bilangan Syarikat Vendor Mengikut Bidang Sehingga 2000

BIDANG	JUMLAH SYARIKAT	PERATUS (%)
Elektrik & Elektronik	63	24.61
Telekomunikasi	17	6.64
Automotif	46	19.97
Perabot	66	25.78
Mesin dan Kejuruteraan	1	0.39
Kelengkapan Bangunan	22	8.60
Perkhidmatan	8	3.13
Makanan	3	1.17
Perfileman	23	8.98
Pembinaan dan Pembaikan Kapal	7	2.73
JUMLAH	256	100.00

Sumber : Kementerian Pembangunan Usahawan

RUMUSAN DAN IMPLIKASI DASAR

Persoalan dan isu yang dibincangkan di atas dapat mengutarakan beberapa implikasi dasar. Bumiputera perlu bersedia memantapkan diri dalam penglibatan di dunia perindustrian bagi menghadapi era globalisasi.

Arus globalisasi tanpa sempadan memberi kesan yang serius kepada syarikat-syarikat Bumiputera yang umumnya bersaiz kecil dan sederhana, yang tidak berupaya untuk bersaing dengan syarikat-syarikat multinasional yang lebih kukuh. Sehubungan dengan itu, antara matlamat Rangka Rancangan Jangka Panjang Ketiga, RRJP3 (2001-2010) ialah membina Masyarakat Perdagangan dan Perindustrian Bumiputera (MPPB) yang dinamik, menggalakkan penyertaan aktif Bumiputera dalam ekonomi berasaskan pengetahuan di samping memperkukuhkan daya tahan dan daya saing mereka bagi menghadapi cabaran globalisasi. Oleh itu, syarikat-syarikat Bumiputera perlu mengenal pasti peluang, mengambil kesempatan tersebut dan terus berusaha mencapai kejayaan.

Syarikat-syarikat Bumiputera mesti menjalankan aktiviti penyelidikan dan pembangunan (P&P) dalam perindustrian yang mereka cebur bagi meningkatkan keupayaan mereka untuk mencipta serta membangunkan produk baru. Bagi menjayakan aktiviti ini syarikat-syarikat Bumiputera perlu membuat kerjasama dengan universiti serta institusi penyelidikan awam yang sedia ada. Di samping itu syarikat-syarikat Bumiputera perlu mengguna pakai piawai yang lebih tinggi dan mengamalkan peningkatan kualiti supaya mutu keluaran dan perkhidmatan mereka dapat dipertingkatkan umpamanya dengan mendapatkan persijilan yang berkaitan daripada *International Standardization Organization* (ISO) dan piawaian antarabangsa yang lain. Usaha syarikat-syarikat Bumiputera ini akan mendapat sokongan daripada pihak kerajaan melalui peruntukan khas di bawah Tabung Industri Kecil dan Sederhana (IKS)

Dasar penswastan merupakan satu alat yang penting untuk meningkatkan penyertaan Bumiputera dalam sektor perindustrian seterusnya meningkatkan pemilikan ekuiti Bumiputera dalam syarikat. Maka program penswastan ini harus diteruskan bagi mewujudkan lebih banyak peluang kepada usahawan Bumiputera.

Arus peningkatan proses globalisasi, syarikat-syarikat Bumiputera perlu juga berusaha dengan berani untuk mendapatkan pasaran hasil daripada pengeluaran perindustrian mereka. Bagi tujuan ini syarikat-syarikat Bumiputera perlu mendapat kerjasama daripada Perbadanan Pembangunan Perdagangan Luar Malaysia (MATRADE) dari segi menjalankan penyelidikan, penyediaan risikan pasaran serta membantu dan memudah usaha mempromosikan keluaran mereka di luar negara.

Persekitaran dalam era globalisasi mengiktirafkan persaingan yang sengit di kalangan individu. Ini bermaksud individu yang miskin dan kurang pendidikan akan terus menjadi miskin, manakala individu yang kaya dan berpendidikan akan menjadi semakin kaya. Sehubungan itu Bumiputera perlu meningkatkan diri mereka dalam pendidikan dan latihan dan seterusnya meningkatkan pendapatan mereka. Bumiputera juga dalam meningkatkan kemajuan perniagaan perindustrian yang mereka cebur, penggunaan teknologi moden, kemudahan pendidikan dan latihan perlu diberi keutamaan. Ini perlu diberi kepada pekerja mereka yang kurang mahir dengan harapan mereka menjadi pekerja yang mahir dan dapat memberi sumbangan terhadap syarikat.

Penggunaan teknologi maklumat dan komunikasi (ICT) merupakan satu keperluan yang penting dalam era globalisasi. Maka kursus-kursus yang berkaitan dengan penggunaan ICT dalam perniagaan terutama perindustrian perlu banyak dianjurkan oleh pihak kerajaan mahupun swasta kepada usahawan Bumiputera. Maka usahawan Bumiputera perlu berusaha mencari dan meningkatkan pengetahuan dan kemahiran mereka melalui ICT dan seterusnya dapat meningkatkan daya saing pengeluaran mereka yang berasaskan pengetahuan.

Boleh dirumuskan bahawa usahawan-usahawan Bumiputera perlu pertingkatkan penggunaan proses dan aplikasi berasaskan pengetahuan yang diperlukan dalam pertumbuhan industri berteknologi tinggi yang berdaya saing dan produktiviti dalam menghadapi cabaran globalisasi.

RUJUKAN

- _____ (2000) Buku Tahunan Perangkaan Malaysia 2000, Jabatan Perangkaan Malaysia.
- _____ (2000) Laporan Tahunan 2000, Kementerian Pembangunan Usahawan
- _____ (2001), **Rancangan Malaysia Kelapan. 2001-2005** . Percetakan Nasional. Kuala Lumpur. 2001
- Ali.A., Rasiah.R. (1996), **Perindustrian dan Pembangunan Ekonomi Di Malaysia**, DBP, Kuala Lumpur
- Haflah Piei. (1988) **Dasar dan Strategi Pembasmian Kemiskinan**. DBP. Kuala Lumpur
- Harun Mat Piah. (1989) **Tamadun Melayu Sebagai Asas Kebudayaan Kebangsaan .Tamadun Melayu Jid.2**. DBP. Kuala Lumpur.
- Isahak Haron. (1994) **Aliran perkembangan Pendidikan dan Pembentukan Negara Industri, dalam Reformasi Pendidikan**. Nurin . Kuala Lumpur
- Kamarudin Hj. Salih. (1995) **DPN dan Perpaduan Nasional: Analisa Cabaran dan Pencapaian. Seminar perpaduan Ummah**. UKM. 27-28 Dis.1995
- Mustapa Mohamed (2001) **Seminar Membina Bangsa Melayu Gemilang**, 20 Oktober 2001, PWTC